

2n ESO - Història

Unitat 7. El naixement del món modern

<https://llagosti.wordpress.com>

Contents

0. Introducció	4
1. Al segle XV comença l'edat moderna	5
1.1. Trets	5
1.2. Recuperació demogràfica i econòmica	5
1.3. Ascens de la burgesia	5

1.4. Enfortiment de la monarquia	6
2. L'Humanisme, una revolució cultural	7
2.1. L'ésser humà centre de la creació	7
2.2. Els humanistes	7
2.3. La impremta	8
Ideals Humanistes	8
3. Reforma protestant	9
3.1. Crisi espiritual de l'Església	9
3.2. Crítica de Martí Luter	9
4. La Contrareforma	11
4.1. Concili de Trento	11
Dogmes de la doctrina catòlica	11
Nova disciplina eclesiàstica	11
El catecisme	12

4.2. Tribunal de la Inquisició	12
4.3. Les guerres de religió	12
5. El Renaixement	13
5.1. Els models de l'antiguitat	13
5.2. Art centrat en l'ésser humà	13
5.3. Nou paper de l'artista	13
6. Renaixement italià	15
7. L'expansió del Renaixement a Europa	15
8. El Renaixement a Espanya	16
9. El Renaixement Valencià	16

O. Introducció

- Segle XV i XVI varen ser de gran dinamisme.
- Nova manera de pensar: Humanisme.
- Gustos artístics nous: Renaixement.
- Prínceps, eclesiàstics i burgesis es varen convertir en mecenes.
- Nova religiositat va fragmentar la comunitat cristiana: Reforma protestant.

1. Al segle XV comença l'edat moderna

1.1. Trets

- Segle XV creixement demogràfic, desenvolupament econòmic i comerç marítim.
- La **burgèsia** es va enriquir gràcies als negocis comercials i a la banca (capitalisme comercial).
- La monarquia va reforçar el seu poder.

1.2. Recuperació demogràfica i econòmica

- Increment de la població.
- Excedents agrícoles.
- Millores en la navegació, increment de l'activitat comercial.
- Augmenta la producció artesanal.
- Increment de la banca.
- *Lletres de canvi* per facilitar l'intercanvi i el pagament.

1.3. Ascens de la burgesia

- Aparició del **capitalisme comercial**.

1.4. Enfortiment de la monarquia

- Els monarques van imposar als nobles de la seua autoritat: **monarquia autoritària**.

2. L'Humanisme, una revolució cultural

2.1. L'ésser humà centre de la creació

- La mentalitat medieval era **teocèntrica** (Déu en el centre de l'univers), la doctrina de l'església donava resposta a les preguntes que es podia fer l'ésser humà.
- Amb la lectura dels clàssics grecs i llatins es va redescobrir el món classic, el qual **situava a l'ésser humà com a centre de l'univers**.

2.2. Els humanistes

- Petrarca
- Erasme de Rotterdam
- Pico della Mirandola
- Baltasar de Castiglione
- Thomas More
- Copèrnic

2.3. La impremta

- Invent de Johanes Gutenberg. Imprimeix la Bíblia en dos volums en 1455.

Ideals Humanistes

- Nova visió de l'home com a centre de l'univers
- Idea de llibertat i la raó
- Interés científic
- Proporcions del cos humà
- Redescoberta de l'antiguitat
- Idea de Progrés humà
- L'ensenyament com a mitjà d'afavorir el progrés humà

3. Reforma protestant

3.1. Crisi espiritual de l'Església

Trets:

- Luxe exagerat
- Excasa cultura i relaxació de costums
- Compravenda de càrregs eclesiàstics
- Venda de butles i indulgències

3.2. Crítica de Martí Luter

1517, Trets:

- Salvació per la fe
- Autoritat de la Bíblia
- Sacerdoci universal

La doctrina luterna:

- Negava la sobirania del Papa
- Eliminava els ordres religiosos
- Eliminava el culte a les imatges
- Reduïa el nombre de sacraments a dos: el baptisme i l'eucaristia

Varen sorgir diferents tipus d'esglésies:

- Església Luterana
- Església Calvinista
- Església Anglicana

4. La Contrareforma

4.1. Concili de Trento

Trento (1545-1563) es varen intentar corregir els errors de l'Església i es van establir els *dogmes* i els *ritus* de compliment obligatori per als catòlics.

Es varen crear les ordres de la Companyia de Jesús, fundada en 1540, que depenien directament del Papa, es van convertir en *instruments* de la Contrareforma.

Dogmes de la doctrina catòlica

- La salvació s'aconsegueix per la fe o per les bones obres.
- Confirmació dels set sacraments, de la presència de Crist en l'Eucaristia i del culte de la Verge i els sants.
- Declaració de la Vulgata. Interpretació de les sagrades escriptures, per Sant Jeroni.

Nova disciplina eclesiàstica

- Prohibició de la venda d'indulgències.
- Creació de seminaris diocesans per garantir la formació del clero.

- Obligació dels bisbes de viure en les diòcesis i dels sacerdots de residir en les parròquies.
- Obligació del clero de fer una vida exemplar i respectar el celibat.

El catecisme

Exposició sintètica dels continguts essencials de la doctrina catòlica i les pautes morals.

4.2. Tribunal de la Inquisició

1542: **Cogregació del Sant Ofici** o **Inquisició romana**. Tribunal encarregat de perseguir i de castigar els qui es deviaven dels dogmes de l'Església.

La Inquisició sotmetia els sospitosos al judici públic anomenat **acte de fe**. Havie d'abjurar públicament les seues creences, en cas contrari eren cremats a la foguera.

Congregació de l'Índex que elaborava i publicava els llibres.

4.3. Les guerres de religió

5. El Renaixement

El **Renaixement** va ser una repetició de l'art clàssic que els renaixentistes tant admiraven.

5.1. Els models de l'antiguitat

- Els arquitectes van adoptar estils clàssics, barrejant elements **grecs i romans**.
- Els pintors i els escultors es van inspirar en la **mitologia grecoromana** i van exaltar la **bellesa del cos humà**.
- S'utilitza la **pintura a l'oli** i la **perspectiva**.

5.2. Art centrat en l'ésser humà

- Temes religiosos envoltats de paisatges i persones.
- Escenes de la vida quotidiana.
- Retrats.

5.3. Nou paper de l'artista

La diferència entre els artistes medievals i els renacentistes va estar en remarcar-ne l'**originalitat**.

L'art esdevingué un **objecte de mercat**.

6. Renaixement italià

- Quattrocento
- Cinquecento
- Lleis de la perspectiva
- Proporcionalitat i arminia
- Invenció de la perspectiva linial i aèria

7. L'expansió del Renaixement a Europa

- Alemanya
- França

8. El Renaixement a Espanya

- Pintura: El Greco
- Arquitectura:
  - Estil plateresc
  - Estil classicista
  - Estil herreria
- Imagineria religiosa

9. El Renaixement Valencià

- Pintura: Joan de Joanes
- Arquitectura: estil classicista
- Escultura: Damià Forment